

1 לכל אדם יש את יעודו ותפקידו אותו עליו לתקן בחיו - ברוך שעשה לי

כל צרכי עולת ראייה

כשהאדם מרגיש את עצמו עומד במהותו, בחייו, יודע הוא ברור, שכל מה שהוא צריך לטובתו עשה לו השם יתברך מחיה החיים, יוצרם ומכלכלם. אין הבדל כלל בין החסרונות ובין היתרונות, כולם הם צרכיו של אדם, וכל הדרוש לו באמת למגמת תכלית טובתו האמתית נעשה ונשלם בחמלת אב הרחמים. עקר ההכרה של הודאת הטובה במלוי ספק החיים הוא, שאנו יודעים שכל צרכינו עשויים הם, מצויים במציאות, וע"פ ההטבה של המעשים והתעלות המוסר והקדושה יהיו ג"כ מצויים לנו ומוגעים לידינו באפן מספיק וקל, כי רק ע"י מה שהרעותי את מעשי קפחתי את פרנסתי (קדושין פ"ב). ואז ע"פ התקון המוסרי שיש ע"י המחסור ושבט העוני, ה"ז ג"כ בכלל מילוי הצרכים. אבל על כל אלה מאיר הרעיון, שהתודה היוצאת מקרב הנשמה היא על העשר הגדול, שברחמי היוצר וחמלתו על יצור, שבמציאות ההכנה שבבריאה כבר הכין ועשה כל מה שאנחנו צריכים לו, בין בענינים הנוגעים להשלמה החמרית שלנו בין בענינים הנוגעים להשלמתנו הרוחנית, ע"פ אותה המדה העליונה, הידועה לחכמה הטהורה, המתגלה בחסד עליון בהנהגת היצור כולו, שכל יחיד מישראל מברך ע"ז בלב נבון: שעשה לי כל צרכי.

2 הטורח ממעט את הרצון

א מוסר הקודש פיסקה נא עמ' עה

הרצון יסוד החיים הוא, הוא מוכרח להיות פועם בחיים. המוסר, התורה, כל אור קדוש ועליון צריך הוא לפעול עליו להישירו, אבל לא לטשטש את כחו.

החלשת כח הרצון על ידי מעמסות מטרידות, אפילו כשיהיו נובעות ממקום עליון וקדוש לפי דעת האדם, היא מדלדלת את הצורה העליונה של הוד האדם. אור הקודש בעז הרצון וחופשו, בהודו הרענן הוא מתגלה, ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל.

והמעטת הטרחים היא אחת ממגמות התורה האלהית, הנותנת שביל חיים ומהלך ישר לכל כח הרצון ממבועו האמיץ, ממקור החיים.

הרצון הוא כח טבעי, נפשי, ואסור לטשטש בין הדרכה של הרצון ובין השתלטות על הרצון או דיכוי הרצון. אם אדם מרגיש שההדרכה האלוקית הינה יגיעה המחלישה את הרצון והמרץ האנושי - פירוש הדבר שזו אינה קריאה בשם ה', זה הוא זיוף. "ולא אתי קראת יעקב כי יגעתי בי ישראל" אומר הנביא ישעיהו [מג, כב], הרב דורש את הפסוק ומפרש שאם הדבר מייגע את האדם, זה סימן שהוא לא קורא בשם ה', הוא לא בדרך הנכונה.

ב מורה נבוכים חלק ג פרק מז

ואומר, כי תורת ה' זו שנצטווה בה משה רבנו ונתיחסה אליו, לא באה אלא להקל את העבודות ולמעט את הטורח.

וכל שעלול אתה לחשוב דבר ממנה שיש בו עמל או טורח **כבד**, אינו אלא מפני שאינך יודע אותם המנהגים והשיטות המצויים באותם הימים....

ועל פי הבחנה זו הוכחה אומתנו בזמן מריה ונאמר לה, (מיכה ו' ג) עמי מה עשיתי לך ומה הלאתיך ענה בי.... ונאמר עוד בעניין זה (ירמיהו ב' לא)המדבר הייתי לישראל אם ארץ מאפליה (כמדבר וארץ חושך שלא ספקתי לכם כל צרכיכם), מדוע אמרו עמי רדנו (סרנו) לא נבוא עוד אליך, כלומר: איזה טורח מיגע היה להם בתורה הזו, עד שפרשו ממנה...

והנה זו הקדמה גדולה לא תסור מדעתך. (משעורו של הרב יצחק שילת)